

Evharistija in Tomaž More.

On je glava človeštva, mi njegovo duhovno telo, Evharistija pa je v tem telesu erce, ki se iz njega izlivajo življenjski toki v posameznike kot ude njegovega skrivnostnega telesa. Kot nalogo, ki jo ima izvršiti na svetu, je sam določil: »Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju« (Jan. 10, 10). V njegovem življenju so neizčrpne življenjske sile. Pod njihovim vplivom se razvije duša k pravi lepoti, kakor cvetlica v solnčni svetlobi in toploti. V takšen cvet, občudovan od vsega kulturnega sveta, se je razvil najnovejši (19. maja t. l. proglašen) svetnik katoliške cerkve, lord-kanceler Anglije Tomaž More. Iz Evharistije je živel in raste, navezujoč svoje po naravi slabo in minljivo človeško življenje na močno in neminljivo božje življenje. Notranja evharistična prežarjenost se je odražala v čudoviti vedrosti duha, ki ga nikdar ni zapustila in ki je tudi ni mogla zatemniti senca rabljevega meča, ko je zamahnil po njegovi glavi, kakor tudi v tisti milini in ljubeznivosti, ki ga je odlikovala v občevarju z drugimi ter mu pridobila sloves enega najbolj simpatičnih in priključljivih značajev v zgodovini. Iz Kristusa, »v katerem so skriti vsi zakladi modrosti in vednosti« (Kol. 2, 3), se je namnožilo njegovo znanje. Če take mere, da mu je prisodila objektivna zgodovina epiteton »enega najizobraženejših vzornikov človeškega znanja« (Macaulay). Iz evharističnega vreca je zajemal oni življenjski heroizem, ki ga je usposobil, da je postal spoštovanja in posnemanja vreden zgled nezlomljive načelnosti, junaškega krščanstva in plemenitega človečanstva.

Kristus in napredek.

Iz Kristusa ves resnični in dobrotvorni napredek poedinca in naroda! Brez tega trdnega temelja ni pravega napredka. Ako ni absolutne resnice, če so vsa merila resnice ali neresnice labilna (nestalna) in relativna (odnosna), je nesmiselno in nemogoče govoriti o pravem napredku spoznanja. S Kristusom, ki je absolutna božja resnica, je prišel kult resnice na svet. Ni ga pojma, ki bi ga sv. pismo tolikokrat poudarjalo in analiziralo (razbralo), ko pojem resnice in luči, saj ga naglašajo in proglašajo več kot 500krat. Kristus, božji arhitekt,

je zgradil ustanovo: oznanjevanje in obrambo resnice, svojo cerkev, ki jo sv. Pavel opredeljuje kot »stebri in temelji resnice« (I. Tim. 3, 16), ki torej nima vso resnico. Kristjanom, osobito katoličanom, je negovanje in znanost resnice nekako v krvi. Kot otroci luči imamo v svoji veri znanost osnovnih miselnih in življenjskih načel, ki je prava zakladnica življenjske modrosti, vrelo vseh vednosti in žarišče prave prosvete in kulture. »Naj duhovna kultura«, je izpovedal Goethe, »napreduje kakorkoli daleč, naj vednosti vzrastejo v višino ali porastejo v globino, naj se človeški duh kakorkoli razširi, preko višine in duhovne kulture, ki sije ter se blesti iz evangeljev, ne bo nikdar prišel.«

Kristus in umetnost.

S Kristusom je tudi bila porojena krščanska umetnost. Predmet umetnosti je lepota, podlaga pa je resnica. Življenje Gospodovo, božje resnice in lepote, je pravi Tabor krščanske umetnosti. Kdor bi hotel eliminirati (izvreči) Kristusa in njegovo Mater iz umetnosti, bi vzel cerkvam njihov kras, hkrati pa tudi galerije in muzeje umetnosti oropal tega, kar je v njih najlepše in najzornije. Ena umetnost pa bi in bo vedno ostala, in sicer prvovrstna umetnina, to je kult Kristusov, kakor ga vrši Cerkev, to je kult Evharistije, to je katoliška liturgija, katoliško bogoslužje. Poudariti je tudi, da mora umetnost imeti ne samo estetski, marveč tudi etični smoter, da ne izgubi pomena in zveze z življenjem. Ali je mogel kak esteti (krasoslovec) z vsem negovanjem lepote spreobrniti samo enega zločinca? Kristusov univerzalizem pa je prav v tem: v njem se pooseblja in očituje najvišja kultura, največja nežnost čustvovanja, tako čudovit slog govora in življenja, da iz njega črpa in bo črpa umetnost vsa stoletja, in hkrati prodorni vpliv na grešnike in zločince, ki jih spreobrača z zakramentalno milostjo, ki ji je glavni vir Evharistija, in s svojim zgledom.

Kristus in mladina.

Da, Kristusov zgled! Ciceron je po neki notranji slutnji opisal veliko srečo, ki bi zadela človeštvo, ako bi moglo gledati нравni ideal poosebljen pred seboj, ki bi se ob njem mogla нравna zavest vedno orientirati in obnavljati.

Kar je notranje slutil, je pol stoletja pozneje postalo dejstvo. Kristusove besede so duh in življenje. Njegovo življenje je ljubezen v najvišji obliki, je vzor vseh kreposti. Njegov zgled se blesti v nepopisni jasnosti in silnosti pred očmi ljudi in narodov tako razumljivo in priključljivo, da ga more dojeti in prejeti otrok, in vendar tako veličastno, da ga ne more doseči tudi najpopolnejši človek. Ne samo svoj zgled nam daje Zveličar, marveč sebe v hrano dušam za duhovno življenje. In to življenje, ki ga prejema iz Kristusa posamezniki, ne ostane samo v njih, marveč se prelija v socialne zveze: v družino, občino, narod, državo. Vsak pravi kristjan je živ kamen, organičen član in duševna moč celote. Čim boljši in krepostnejši so posamezniki, čim bolj oblikovani po Kristusu, tem bolj se očituje Kristus v mišljenju, življenju, delovanju naroda. Iz te resničnosti izhaja kot neogibnost: po Kristusu, ki je vsesplošni in najučinkovitejši izobraževalni pomočnik, oblikujemo posameznike, zlasti mladino! Dajmo ji ne samo eksistenčni minimum duhovnih življenjskih dobrin, marveč da bo imela življenje v izobilju. Zahtevo po krščanski vzgoji mladine nam diktira naša krščanska vest in hkrati naša ljubezen do naroda. Ker je oboje — naša vest in ljubezen do naroda — neminljivo, je tudi naša zahteva neodložljiva. Spričo Kristusa, največjega prijatelja mladine in prvega prosvetitelja naroda, kličemo: Svobodna pot krščanski vzgoji mladine, svobodna pot katoliški prosveti!

Vera in narodnost.

Takšna vzgoja in prosveta tudi najboljšo služi narodu in državi. Mladina, zvesta evharističnemu Kralju src, je zvesta tudi svojemu svetnemu kralju! Saj nas vera uči, da je država ustanova, ki izvira iz narave človekove, torej iz božje volje. Država ne more biti brez avtoritete, ki je ne ustvarja, marveč predpostavlja. Moč nad dušo in vestjo nima država, ampak cerkev. Cerkevna avtoriteta zavezuje duše in podrejuje vesti pokorščini do državne oblasti. S tem ji daje jamstvo in varnost, ki je večjega pomena ko kanoni, tanki in letala. Ne bodo puške rešile svet, marveč vest. Kjer se ubija vest, se dviga morala nasilja in krivice. Krščanska vest tesno spaja med seboj to dvoje: vero in domovino. To je tudi poirdil

s smodnikom. Zaradi varnosti naj se napravi stenica med obema prostoroma s posebnim vhodom do cevi. Kajti pri streljanju odleti zažigalec iz možnarja daleč na stran in utegnil bi pasti na mizo ter vžgati smodnik. Na mojem strelišču se je to leta 1898 prigodilo, in ker je bilo po mizici nekaj smodnika raztrošenega, se je ta vžgal in tudi ves smodnik, kar ga je bilo v posodi, kake tri kile. Eksplozija je raztrgala steno in jo z možem vred, ki je streljal, vrgla doli v vinograd. Na srečo mož ni bil poškodovan. Od več strani sem slišal o nesrečah pri streljanju, ker ljudje niso bili dovolj previdni. Pri mojem sosedu je viničar postavil lonec blizu možnarjev, smodnik se je užgal in ga hudo opekel. Ravno tako v Vinarijih in pri Sevnici, kjer je strelca ubilo. Zato sem dal napraviti steno v utici, smodnik pa je v škrinjici s pokrivalom, ki se odpira le tedaj, kadar se možnarji bašejo, potem pa se mora vselej zopet zapreti. Za slučaj, da se mora streljati po noči, naj visi v utici svetilnica, nikakor pa ne sme stati na mizi, kjer je škrinjica s smodnikom. Da strelci ne smejo kaditi, se pač razume.

Kjer že imajo po dva metra dolge cevi, jih lahko dajo podaljšati, da ni treba novih kupovati. Ker se

cevi med streljanjem močno ogrevajo in so vsled tega v nevarnosti, da žreblji spuščajo in se cev raztrga, je dobro jih včasih polivati z mrzlo vodo.

Možnarji se morajo po vsakem strelu izbrisati s krtačico, da v njih ne tli kaka iskra in se smodnik pri vsipanju ne vžge, kar se je že tudi zgodilo. Na smodnik ni treba ne papirja pritiskati, ne ga zabijati s prstjo ali lesenim kincem, kakor je bila dosedaj navada. Ko smodnik ostane prost, nepokrit in nezabit, najbolj pretresa zrak, ko se užge. Užiga se pa z užgalico.

Stroški za streljanje so seveda precejšnji, ker se na vsaki postaji porabi do 150 kg smodnika, ako se pridno strelja. Zato bi se morali, kakor na Italijanskem, zediniti vsi posestniki ene okolice in si skupno napraviti strelišča po vzgledu kmetijskih zadrug. Če se računa, kolika je škoda po toči, se stroški za streljanje obilno poplačajo, zlasti pri vinogradih, kjer so po hudi toči trte za dve do tri leta oslajljene.

Torej znova toplo priporočam napravljanje strelišč na vseh krajih, pri čemur bodo gotovo pripomogli občinam država, dežela in na Štajerskem okrajni zastopi. Da se bo cena smodniku znatno znižala in se s

ste noja, ki je bil mnogo večji nego dandanes živeči, in sicer pred 1 milijon leti, kakor to trdijo znanstveniki. Okamenete luščine so dolge 15 cm in debele 3 mm.

V Ameriki

imajo avtomat za ožgarete. Če vržeš v ta avtomat novce, se sproži govorilna naprava, ki imenuje ime zaželjene cigarete in tudi primerno oceni njeno kakovost.

Tulpe,

ki so tolikanj mičen kras naših vrhov, izhajajo iz Perzije.

Rdeči les cedar

iz angleške Kolumbije v Kanadi je glede gobe neobčutljiv in radl tega gradijo po Kanadi največ hiš iz tega trpeznega lesa.